

Pressemeddelelse: Risikospredning er den eneste medicin, der kan hjælpe dansk landbrug

Af Henrik Kuske Schou, næstformand

Vi løser næppe problemerne i dansk landbrug med mere af det som har skabt problemerne. Sådan lyder det fra næstformanden i Frie Bønder – Levende Land agrarøkonom og deltidslandmand Henrik Kuske Schou fra Tureby, som et svar på nationalbankdirektør Lars Rohdes udmelding om, at det vil gavne resten af landbruget, hvis en tredjedel af de danske landbrug forsvandt.

Lars Rohde har fuldstændig ret i, at nogle af de største og mest gældstyngede landbrug var bedst tjent med at ophøre, men den primære årsag til landbrugets ringe indtjeningsevne, er netop, at landbrugene er blevet alt for store, for uoverskuelige og med en lille eller slet ingen risikospredning. Desuden opererer man i et marked med konstant vigende priser, siger næstformanden, og peger på at mange mindre landbrug har en sundere økonomi end de store, fordi driften er mere alsidig, omsætter varer lokalt og/eller måske supplerer med indtægter udefra.

Bankerne har sammen med Landbrug & Fødevarer et stort ansvar at landbruget er havnet i voldsom krise.

I årtier har man fra begge sider presset politikerne for at få ophævet de begrænsninger der var for, hvor store landbrugene kunne blive. Det lykkedes også. I 2010 blev landbrugsloven mere eller mindre ophævet.

Bankerne har bestemt besætningsstørrelse og minimum jordtilliggende for de landmænd der ønskede lån til at udvide bedriften. De har simpelthen nægtet lån til flere landmænd, der kun ønskede en mindre udvidelse, hvis ikke det blev på den størrelse som banken ønskede. Så flere landmænd har fået større landbrug end de oprindeligt ønskede.

I stedet skulle man satse meget mere på de mindre og alsidige landbrug, og så lade de store, urentable landbrug få lov til at gå konkurs. Men Lars Rohde skal vide, at han tager fejl, hvis han tror

at de resterende to tredjedele kan overleve på langt sigt. Så bliver det jo bare dem der går konkurs næste gang. Som følge af konstant faldende priser på det konventionelle marked bliver indtjeningen ikke bedre trods øget produktivitet.

Vi har aldrig haft en så høj produktivitet i mark og stald som nu, men det er jo ligegyldigt når priserne er banket i bund. Det er naivt at tro vi kan og skal opretholde f.eks. en stor svineproduktion, da der hverken på den korte eller lange bane kan sikres en ordentlig indtjening på denne ensidige driftsgren. Derfor bør fremtidige investeringer i nye staldanlæg og gylletanke på de store, konventionelle landbrug droppes. Fremtiden for dansk landbrug ligger et helt andet sted.